

EUROPESE COMMISSIE
DIRECTORAAT-GENERAAL
Regionaal beleid

RICHTSNOEREN VOOR HET COCOF

**OVER DE BEHANDELING VAN RETROSPECTIEVE BIJSTAND VAN DE EU
IN DE PERIODE 2007-2013**

AFWIJZING VAN AANSPRAKELIJKHEID:

"Dit is een document dat werd opgesteld door de diensten van de Commissie. Op basis van het geldende EU-recht biedt het overheidsinstanties, beroepsbeoefenaren, begunstigen of potentiële begunstigen en andere instanties die betrokken zijn bij het toezicht op, en de controle of uitvoering van, het cohesiebeleid technische richtsnoeren voor de wijze waarop de regels van de EU op dit gebied moeten worden uitgelegd en toegepast. Dit document heeft tot doel aan te geven hoe de diensten van de Commissie deze regels uitleggen en interpreteren, zodat de uitvoering van operationele programma's wordt vergemakkelijkt en goede praktijken worden aangemoedigd. Deze richtsnoeren doen echter geen afbreuk aan de interpretatie van het Hof van Justitie en het Gerecht, noch aan de zich ontwikkelende besluitvormingspraktijk van de Commissie."

I. INLEIDING

1. Retrospectieve steun betreft de toekenning door een beheersautoriteit van bijstand van de EU aan een concrete actie waarvoor reeds uit nationale bronnen uitgaven zijn verricht of die reeds is voltooid voor de bijstand van de EU formeel wordt aangevraagd of toegekend (hierna "retrospectieve bijstand van de EU").
2. De Commissie is geen voorstander van retrospectieve bijstand van de EU, daar deze, zoals hieronder beschreven, grote risico's oplevert. In deze richtsnoeren worden de regels opgesomd waaraan de beheersautoriteiten bijzondere aandacht moeten besteden wanneer zij in de operationele programma's retrospectieve concrete acties opnemen.
3. Retrospectieve bijstand van de EU moet duidelijk worden onderscheiden van overtekening van het programma, d.w.z. de ontwikkeling van meer projecten dan de financiële omvang van het programma mogelijk maakt. Indien lidstaten overgaan tot overtekening¹ worden van meet af aan extra projecten geselecteerd, ontwikkeld en uitgevoerd met het oog op de naleving van de voorschriften voor operationele programma's. De diensten van de Commissie hebben bij verschillende gelegenheden beheersautoriteiten aangemoedigd om met het oog op een maximaal gebruik van de Structuurfondsen en het Cohesiefonds overtekening te overwegen, die, in tegenstelling tot retrospectieve financiering, niet zoveel risico's en nadelen biedt.

II. STANDPUNT VAN DE COMMISSIE INZAKE RETROSPECTIEVE BIJSTAND VAN DE EU

4. Hoewel geen enkele uitdrukkelijke wettelijke bepaling retrospectieve bijstand van de EU verbiedt, is de Commissie daar geen voorstander van. Concrete acties die retrospectief voor medefinanciering worden geselecteerd, worden vaak opgezet of uitgevoerd zonder uitdrukkelijk te zijn gekoppeld aan de doelstellingen van een programma en aan de specifieke wettelijke vereisten voor bijstand van de EU. Als gevolg daarvan bestaat er een groot risico dat de toepasselijke nationale en EU-voorschriften niet worden nageleefd. De lidstaten dienen zich rekenschap te geven van de grote risico's wanneer niet-subsidiabele uitgaven bij de Commissie worden gedeclareerd en van de gevolgen die zij eventueel zullen moeten dragen.
5. Indien de beheersautoriteiten tot retrospectieve financiering besluiten, moeten zij ervoor zorgen dat de uit de Fondsen gefinancierde concrete acties in overeenstemming zijn met het Verdrag en met alle krachtens het Verdrag vastgestelde besluiten (artikel 9, lid 5, van Verordening (EG) nr. 1083/2006), en erop toezien dat de concrete acties voor financiering worden geselecteerd met inachtneming van de voor het operationele programma geldende criteria en gedurende de hele uitvoeringsperiode in overeenstemming zijn met de geldende nationale en EU-voorschriften (artikel 60, onder a), van Verordening (EG) nr. 1083/2006). De beheersautoriteit moet nagaan of dergelijke concrete acties volledig voldoen aan alle regelgeving alvorens zij besluit om die acties in het kader van een operationeel programma te steunen.

¹ Dit gebeurt normaliter in verband met de verstrekking van openbare diensten of infrastructuur wanneer de vraag naar dergelijke diensten/goederen bekend is en nationale behoeften en investeringsprogramma's groter kunnen zijn dan de omvang van door de EU ondersteunde programma's.

III. RISICO'S VAN RETROSPECTIEVE BIJSTAND VAN DE EU

6. De beheersautoriteit en, voor zover dat onder hun bevoegdheden valt, de certificerings- en auditautoriteiten moeten controleren of de retrospectieve concrete acties voldoen aan **alle toepasselijke voorschriften**.
7. Vanwege de aard van retrospectieve concrete acties moeten zij bijzondere aandacht schenken aan de inachtneming van de volgende voorschriften:

(a) Voorschriften betreffende de subsidiabiliteit van de uitgaven:

- Overeenkomstig artikel 56, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1083/2006 is de begindatum voor de subsidiabiliteit van de uitgaven in de periode 2007-2013 de datum van indiening van de operationele programma's bij de Commissie of 1 januari 2007, waarbij de vroegste datum bepalend is. Uitgaven die de begunstigde heeft betaald vóór de begindatum van de subsidiabiliteit zijn derhalve niet subsidiabel.
- Concrete acties die zijn voltooid² vóór de begindatum van de subsidiabiliteit zijn niet subsidiabel (artikel 56, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1083/2006).
- Indien een nieuwe categorie uitgaven als bedoeld in Tabel 1 van Deel A van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 1828/2006 van de Commissie wordt toegevoegd ten tijde van de herziening van een operationeel programma als bedoeld in artikel 33 van Verordening (EG) nr. 1083/2006, zijn de onder deze categorie vallende uitgaven subsidiabel vanaf de datum van indiening bij de Commissie van het verzoek tot herziening van het operationeel programma.

(b) Door het Comité van toezicht vastgestelde selectiecriteria:

- Uitgaven zijn alleen subsidiabel indien zij worden gedaan voor concrete acties waartoe overeenkomstig door het Comité van toezicht vastgestelde criteria is besloten door of onder verantwoordelijkheid van de beheersautoriteit van het betrokken operationeel programma. De beheersautoriteit dient ervoor te zorgen dat de concrete actie wordt geselecteerd overeenkomstig de geldende selectiecriteria. Als algemene regel geldt dat de toepasselijke selectiecriteria die zijn welke van kracht zijn op het tijdstip dat de concrete actie is geselecteerd voor bijstand van de EU.

² Zie voor de definitie van een voltooide concrete actie artikel 88, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1083/2006 en de COCOF-handleiding inzake gedeeltelijke afsluiting (COCOF 08/0043/03-EN, blz. 3):

Overeenkomstig artikel 88, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1083/2006, zoals gewijzigd, "(...) wordt een concrete actie geacht voltooid te zijn wanneer alle activiteiten in het kader van die acties daadwerkelijk zijn uitgevoerd en alle uitgaven van de begunstigden en de overeenkomstige overheidsbijdragen voor die actie zijn betaald".

Een concrete actie kan derhalve als voltooid worden beschouwd indien aan de volgende drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

- de activiteiten zijn daadwerkelijk uitgevoerd (er zijn geen verdere activiteiten noodzakelijk om de concrete actie te voltooien);
- alle uitgaven van de begunstigden zijn betaald (er zijn geen verdere betalingen van de begunstigde vereist);
- de overheidsbijdrage aan de begunstigde is betaald (er zijn geen verdere betalingen aan de begunstigde vereist).

- (c) **EU- en nationale voorschriften, inclusief** in het bijzonder de naleving van:
- i. voorschriften inzake overheidsopdrachten;
 - ii. regels inzake staatssteun, met inbegrip van het stimulerende effect van de steun;
 - iii. milieuvoorschriften, antidiscriminatieregels, met inbegrip van beginselen inzake toegankelijkheid en gendergelijkheid;
 - iv. voorlichtings- en publiciteitsregels;
 - v. eisen betreffende de beschikbaarheid van documenten: verplichting om documenten gedurende drie jaar na afsluiting bij te houden, overeenkomstig artikel 90 van Verordening (EG) nr. 1083/2006;
 - vi. voorschriften inzake inkomstengenererende projecten (artikel 55 van Verordening (EG) nr. 1083/2006);
 - vii. voorschriften inzake de duurzaamheid van concrete acties (artikel 57 van Verordening (EG) nr. 1083/2006);
 - viii. nationale wettelijke regelingen of strategische/programmeringsdocumenten (NSR, specifieke bepalingen van het programma) waarin specifieke voorwaarden voor de bijstand van de EU worden vastgesteld;
 - ix. artikel 13, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1828/2006, dat vereist dat te allen tijde kan worden aangetoond dat dubbele financiering niet is voorgekomen³.

Specifieke voorlichtings- en publiciteitsvoorwaarden voor bijstand van de EU moeten worden vervuld vanaf de dag dat de concrete actie voor bijstand van de EU is geselecteerd.

- (d) **Procedures voor financieel beheer en financiële controle**, met inbegrip van de noodzaak om te voldoen aan:
- i. vereisten betreffende het controlespoor;
 - ii. artikel 60, onder b), van Verordening (EG) nr. 1083/2006 en de artikelen 13-17 van Verordening (EG) nr. 1828/2006 betreffende controles van de in de declaratie vermelde uitgaven door de beheersautoriteit, met inbegrip van controles ter plaatse;
 - iii. artikel 62 van Verordening (EG) nr. 1083/2006 betreffende onafhankelijke audits.

De beheersautoriteit moet ervoor zorgen dat alle relevante bepalingen en voorwaarden voor medefinanciering van retrospectieve concrete acties zijn nageleefd en dat de begunstigden (en eventueel de eindontvangers) op de hoogte worden gesteld van de bijstand van de EU zodra de betrokken concrete actie daarvoor is geselecteerd. Indien de beheersautoriteit de naleving van de bovenbedoelde bepalingen niet nauwkeurig heeft gecontroleerd, mag de

³ Overeenkomstig artikel 13, lid 2, omvatten de verificaties door de beheersautoriteit procedures om een dubbele financiering van uitgaven waarbij ook in het kader van andere communautaire of nationale regelingen of andere programmeringsperioden een financiering wordt verkregen, te voorkomen. Uit ervaring is gebleken dat concrete acties die waren opgezet in het kader van een nationale regeling/programma in sommige gevallen zijn geselecteerd voor bijstand van de EU, en tegelijkertijd werden gehandhaafd in het kader van de nationale regeling/programma. De beheersautoriteiten moeten daarom waarborgen dat dezelfde uitgaven voor dezelfde concrete actie niet twee keer worden gecertificeerd en vergoed, een keer in het kader van een nationale of regionale regeling en een tweede keer in het kader van een programma op grond van de Structuurfondsen of het Cohesiefonds.

betrokken concrete actie niet voor bijstand van de EU in aanmerking worden genomen. De beheersautoriteit moet zorgen voor adequate beheerscontroles van de betrokken concrete acties, rekening houdend met de specifieke risico's daarvan. Daartoe kan de beheersautoriteit als goede praktijk besluiten om nauw samen te werken met de nationale auditautoriteiten bij de follow-up van retrospectieve concrete acties, het mogelijk te maken dat deze gemakkelijk kunnen worden geïdentificeerd en de auditautoriteit uitdrukkelijk het bestaan en het volume daarvan mee te delen.

Alvorens de uitgaven voor deze concrete acties aan de Commissie te certificeren, moet de certificeringsautoriteit overeenkomstig artikel 61, onder b), ii), van Verordening (EG) nr. 1083/2006 nagaan of de gedeclareerde uitgaven in overeenstemming zijn met de geldende nationale en EU-voorschriften en zijn gedaan voor concrete acties die aan de hand van de voor het programma geldende criteria zijn geselecteerd voor financiering en in overeenstemming zijn met de nationale en EU-voorschriften.

De Commissie behandelt alle concrete acties die niet aan de geldende regels voldoen, als onregelmatig en past dienovereenkomstig financiële correcties toe.